

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 52/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 oktober 2002 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor (RP 221/2002 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Pia Jokinen och chefsmatematiker Leena Väänänen, social- och hälsovårdsministeriet
- finansråd Urpo Hautala, finansministeriet
- specialforskare Arttu Juuti, Konkurrensverket

- chefsmatematiker Jarkko Pajunen, Försäkringsinspektionen
- direktör Matti Uimonen, Pensionsskyddscentralen
- direktör Matti Leppälä, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf
- förhandlingschef Markku Lemmetty, Akava
- socialpolitisk ombudsman Vesa Rantahalvari, Servicearbetsgivarna
- jurist Janne Metsämäki, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- vicehäradshövding Mikko Nyssölä, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
- jurist Irma Pahlman, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor kompletteras med bestämmelser som gör det enklare för pensionsanstalterna att mellan sig överlåta och överta ett arbetspensionsförsäkringsbolags försäkringsbestånd, en pensionsstiftelses försäkringsverksamhet och en pensionskassas ansvar.

Åtgärderna gör det möjligt att också grunda en helt ny pensionskassa eller pensionsstiftelse.

Försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar som baserar sig på lagen om pension för arbetstagare eller en del av dessa kan enligt förslaget överlåtas till en ny pensionsstiftelse eller pensionskassa som grundats för ändamålet. Men det skall också gå att göra att överlåtelse

ser till en redan verksam pensionsstiftelser eller pensionskassor i större utsträckning än tidigare.

En förutsättning för överlåtelse är att de arbetsgivare vars försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar överförs uppfyller kraven på arbetsgivaren i samband med att en ny pensionsstiftelse eller pensionskassa grundas. Överlåtelse är möjlig endast genom ett avtal mellan den överlåtande och övertagande pensionsanstalten, och åtgärden får inte äventyra en sund utveckling inom försäkringsverksamheten.

För en ny pensionsanstalt skall göras upp en verksamhetsplan med en redogörelse för solvensen och risktäckningskapaciteten. För att säkerställa en långsiktig verksamhet, förutsätts att det vid tidpunkten för överlåtelsen har förflutit fem år sedan en tidigare överlåtelse av samma försäkringsbestånd. I det föreslagna nya systemet för beståndsoverlåtelse beaktas dock inte sådana överlåtelser av försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar som genomförts före lagens ikraftträdande.

Överlåtelse av försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar kräver Försäk-

ringsinspektionens samtycke. Efter överlåtelsen skall pensionsanstalterna, alldeles som nu, uppfylla de lagstadgade kraven.

Förslagen om överlåtelse av försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar grundar sig dels på den promemoria som en arbetsgrupp med uppgift att utreda konkurrensen inom det lagstadgade arbetspensionssystemet lade fram för social- och hälsovårdsministeriet den 15 februari 2002, dels den slutrapport som en arbetsgrupp som nämnda arbetsgrupp tillsatt för fortsatt utredning av fondöverföringar lämnade den 22 januari 2002.

I lagarna föreslås dessutom en del preciseringar och ändringar av gällande bestämmelser, med hänsyn till ändringar i rättspraxis och kompetensfördelningen mellan myndigheterna. I propositionen ingår också vissa förslag till bestämmelser med anledning av ett direktiv av Europeiska unionen råd, om kompletterande pensionsrättigheter.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt sedan de har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Propositionen avser att förbättra arbetspensionsanstalternas inbördes konkurrensvillkor genom att bredda möjligheten till överföring av försäkringsbestånd så att försäkringsbestånd också kan överföras från ett arbetspensionsförsäkringsbolag till en stiftelse eller kassa och från en kassa till en stiftelse. Utskottet understryker att det alldeles särskilt måste ses till att de olika anstaltstyperna kan konkurrera på lika villkor när konkurrensen kring arbetspensionsförsäkringarna blir fri. Följaktligen får de olika anstaltstyperna inte onödigt särbehandlas i lagstiftningen.

Enligt propositionen kräver överföring av försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar inte bara att försäkringsinspektionens samtycke inhämtas utan också att såväl den överlåtande som den mottagande arbetspensionsanstalten går med på saken. Dessutom måste det ha förflutit minst fem år sedan försäkringsbeståndet senast överläts. För överlåtelse av försäkringsbestånd gäller också en minimigräns för det arbetsgivarspecifika försäkringsbeståndet. Det gäller, framhåller utskottet, att i praktiken följa hur de nu föreslagna villkoren och begränsningarna i fråga om överföring av försäkringsbestånd och försäkringsverksamhet fungerar i praktiken och eventuellt göra systemet mer flexibelt om de olika pensionsanstaltstypernas verksamhet och konkurrensförutsättningar kräver det. Utskottet vill trots allt framhålla att även om det blir smidigare att byta arbetspensionsanstalt

får det inte äventyra de medel som överförts för att täcka pensionsansvaret och inte heller de förmåner som följer med försäkringarna. Detta är något som tillsynen särskilt bör ta fasta på.

Utskottet föreslår en teknisk justering i 1 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att det andra och det tredje lagförslaget godkänns utan ändringar och

att det första lagförslaget godkänns med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag):

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 25 april 1997 om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) 1 § 3 mom., 7 § 4 mom., 10 §, 27 § 5 mom. och rubrikerna för 10 kap. och 29 § samt 29 § 1 mom., av dessa lagrum 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 51/2002, 7 § 4 mom. sådant det lyder i lag 306/1998 och rubrikerna för 10 kap. och 29 § samt 29 § 1 mom. sådana de lyder i lag 640/1997, samt fogas till lagen en ny 6 a § och ett nytt 10 a kap. som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 § (Ny)

Lagens tillämpningsområde

4 och 5 §, 13 kap., 14 kap. 1 § 2 mom., 4 § 2 mom., 5 a § 2 mom. och 5 b och 6 §, 14 a kap. 7 § 4 mom. och 8 §, 16 kap. 13 § 4 mom., 16 a kap. 9 § 4 mom. samt 10 och 13—15 §, 16 b kap. 4 § 3 mom. samt 18 kap. 9 § 2 mom. lagen om försäkringsbolag.

På arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas dock inte 1 kap. 3, 3 a och 4 a §, 2 kap. 2 § 1, 2 och 5 mom., 2 a §, 4 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 1 och 5 mom., 2 a kap., 3 kap. 1 § 1 mom., 1 a, 3, 4 och 7 §, 7 kap. 1 a § 1 och 2 mom., 2 §, 3 § 2—4 mom., 3 a §, 7 § 1, 3 och 4 mom., 10 kap. 2, 3 a, 3 b, 4 d och 7 §, 11 kap., 12 kap. 1 § 2 mom. och

3 kap.

Delägarskap i arbetspensionsförsäkringsbolag

6 a, 7, 10 och 27 §
(Som i RP)

10 kap.

**Arbetspensionsförsäkringsbolags fusion,
överlåtelse av försäkringsbeståndet till ett an-
nat arbetspensionsförsäkringsbolag och del-
ning**

29 §
(Som i RP)

10 a kap.

**Överlåtelse av ett arbetsgivarspecifikt försäk-
ringsbestånd till en pensionsstiftelse eller en
pensionskassa**

29 a—29 h§
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 17 januari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd

Pehr Löw /sv
Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /saml
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.